

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Станислав Тодоров Семерджиев – НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“

за дисертационен труд за присъждане на научно – образователната степен “доктор“

на **Ралица Цветомирова Асенова** на тема

„Културни политики и практики в областта на кинообразованието в Европа.

Педагогически модели и дейности за преподаване на кино в училище“

Дисертационният труд на Ралица Асенова е реализиран на високо професионално ниво. Изпълнени са всички законови изисквания към разработка за придобиване на научно-образователната степен „доктор“.

Структурата на доктората е целенасочено изградена за максимално обхватно представяне на темата „Културни политики и практики в областта на кинообразованието в Европа. Педагогически модели и дейности за преподаване на кино в училище“. Запознат съм в детайли със значимия практически опит на Ралица Асенова, повече от десет години, в разработването и прилагането в реална среда на проекти и програми за кинообразование на ученици и студенти във възрастовия диапазон 6-18 години в европейски контекст. Осмислянето на такава практика в научен текст е необходимо и в много отношения първопроходно в нашата професионална среда. Приносната страна на дисертацията, свързана с нейната актуалност и практическа приложимост в образователния процес е несъмнена.

Сред качествата на разработката е и мащабно проучване на налични изследователски материали в публикувани разработки свързани с темата в широките граници на европейската институционална практика. Осъществена е много ценна събирателска работа на широк международен терен при проучване на обекта, както за запознаване със съществуващите образователни системи в различни държави, така и за функционирането на институционално и на законодателно ниво на наличните възможности за системно кинообразование в училище. Проведени са срещи и интервюта с професионалисти функционери от системата с разнообразен опит в различни страни от Европа. Те са използвани коректно в етапа на цитирането и представляват качествени референтни източници свързани с темата и поддържащи тезите на докторанта. Коректно е изграден научният апарат към дисертацията – цитирания, използвана литература, електронни ресурси в значим обем.

Фактологичното съдържание на дисертацията е балансирано в различните глави при изграждането на научни концепти, които са самостоятелно дело на докторанта. В проучването на проблема Ралица Асенова паралелно предлага и собствен методологически подход за научно изследване на тази нова територия. Благодарение на нейния критичен поглед към обекта, логиките и аргументите ѝ помагат да приемем

без резерви направените в обобщенията към всяка глава и на финала изводи на научно-практически терен. Позитивно е, че в дисертацията съществува потенциал за разширяване на обхвата на изследването, нещо което препоръчвам да се случи в процеса на доработка за публично представяне на материята в монография.

Вече наличните публикации на автора далеч надхвърлят изискуемите в подобни случаи, и по брой, и по разнообразие на качествено съдържание. Активността на автора в популяризирането на обекта в годините на работа по дисертацията също е сред открояващите са позитивни характеристики на Ралица Асенова.

Апробирането на материята сред професионална аудитория в специализирани издания в различни европейски страни, включително и на български език, допринася за убедителното присъствие на теоретичните тези, изградени от докторанта и прави текста на дисертацията не просто защитим, а и интригуващ за широка потребителска аудитория от педагогически кадри и институции, свързани с образованието чрез изкуство и в частност на кинообразованието за учащи. Трудът се мотивира на първо място от създаването на представи за обекта за широк кръг потенциални потребители кинопедагози и изкуствоведи. Обособяването му като ново поле за научно изследване е изцяло принос на автора. Това е територия, която в момента придобива приоритетно значение и ненапразно следващият конгрес на Световната организация на филмовите и телевизионни училища (CILECT), я поставя като водеща дори в конферентното си заглавие: **“Building Audiovisually Literate Audiences”** (Създаване на аудиовизуално грамотни аудитории). Силно препоръчвам на Ралица Асенова да кандидатства за участие с презентация на въпросния форум, който ще се проведе през ноември 2023 в Рим, Италия.

Мога да се присъединя и към заразителния патос в изказа, с който е заредена дисертацията. Споделям по същество мотивацията, която авторът има, да инициира и подкрепя всяко положително развитие на процесите свързани с кинообразованието в България, като интегрална част от най-доброто в световната практика и конкретно тази в Европейския съюз, коментирана на фокус в дисертацията.

Оценявам като реализирана целта на автора, формулирана в автореферата: *„Темата на изследването е актуална най-вече с възможността за нейната приложимост при работата с произведения от областта на киното и поднасянето им по подходящ образователен начин на публиката от деца и младежи. Освен това, въпросът за визуалната грамотност на младото поколение е припознат като една от най-важните културно-образователни теми от Европейския съюз и това изследване ще допринесе за разпространението и задълбочаването на инициативите по кинообразование в България и уместно приложение на бъдещите политики и стратегии в тази област.“* Задача, постигането на която оценявам като особено ценен

принос на предложената за рецензия дисертация на Ралица Асенова. Тя сама подчертава водещата роля на практическите резултати от работата си като основополагащи в аналитичното обобщение на собствения ѝ опит като представител на българската страна в международни проекти в областта, с дълготрайно присъствие в кинообразованието за учащи, какъвто е CinEd. Богатата ѝ професионална активност и присъствието и на международен терен в проекти и конференции адекватно се превръща в обект на изследването, наред с обособените от нея конкретни сфери на проучване: Национални стратегии за кинообразование; Влияние на артистичното и кинообразованието в училищна среда; Педагогически модел за преподаване на кино в училище; Колекции от филми, създадени за различни възрастови групи, прожектирани в училище или в кинозали; Примери за педагогически материали, разработени към филмите, насочени към учители и ученици; Обучения за учители – модели и практики.
/с. 7 от автореферата/

Качествата на дисертацията и личните ми впечатления от Ралица Асенова като докторант и вече реализиран колега в областта на кинообразованието за учащи ми дават достатъчно аргументи да подкрепя успешната защита на докторантския труд на тема „Културни политики и практики в областта на кинообразованието в Европа. Педагогически модели и дейности за преподаване на кино в училище.“

Гласувам убедено с „да“.

Проф. д-р Станислав Семерджиев
13.10.2022, София